



Het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Voorst,  
H.W. Iordensweg 17,  
7391 KA TWELLO.

Twello, 28 augustus 2020

**Betreft: advies Kadernota Sociaal Domein 2020-2023**

Geacht College,

In haar vergadering van 7 juli 2020 en tussentijds voordien heeft de CMO uw voorgenomen beleid voor wat betreft het sociaal domein besproken. Naar aanleiding van onze besprekingen komen wij tot de volgende adviezen en opmerkingen.

**Bestuurlijke aspecten**

Na de transitie, de decentralisatie naar de gemeenten van taken op het gebied van het sociaal domein, is nu aan de orde de transformatie van die taken vorm te geven in een nieuwe organisatorische opzet.

\* U wilt ervoor kiezen dat te doen met partners die delen van het gemeentelijk beleid uitvoeren. U had ook kunnen kiezen voor volledige uitvoering door één organisatie, de gemeente zelf. Dit zou per definitie de integraliteit van beleid en uitvoering eenvoudiger maken door het in één hand te leggen.

U kiest om het gemeentelijk beleid te laten uitvoeren samen met een netwerk van diverse organisaties. Dit roept de vraag op hoe integraliteit kan worden gewaarborgd en hoe de governance is georganiseerd. Wij gaan ervan uit dat de gemeente haar partners op basis van de nieuwe Governancecode zorg inschakelt.

\* Daarnaast is de vraag hoe de gemeente als opdrachtgever dwingende aanwijzingen kan geven als een partner anders dan gewenst of afgesproken haar zorgtaken uitvoert. Wij denken hierbij bijvoorbeeld aan het verschil in reactie op de Covid-19 uitbraak door zorgaanbieders: het wel of niet, of in verschillende mate, afschalen van de zorg. Dit leidde tot plotselinge en moeilijk te begrijpen verschillen in geleverde zorg bij cliënten.

Ook in regionaal verband kunnen dergelijke problemen of verschillen in uitvoering optreden. Wij denken hierbij bijvoorbeeld aan de problemen zoals destijds met PlusOV.

Onze vraag is dan ook hoe de gemeente haar opdrachtgeversrol naar de partners vormgeeft in de dagelijkse gang van zaken en welke graden van vrijheid van handelen de partners hebben.

\* Wij zijn van mening dat in hoofdstuk 5 van de kadernota de bestuurlijke en governance aspecten aan de orde dienen te komen.

\* De contourennota van het Ministerie is nog niet gereed. Deze is gericht op een betere organiseerbaarheid van de zorg: *“Het is daarom zaak de aanspreekbaarheid van partijen [die samenwerken in de zorg] te vergroten. We verwachten van partijen dus dat ze het gedeelde beeld maken en de daaruit voortkomende opgave oppakken.”*

Wij zien uit naar de invulling van de contourennota in onze gemeente, mede gezien het hiervoor gestelde over bestuurbaarheid.

**Inhoudelijke aspecten**

1. Wij zijn verheugd dat het nieuwe beleid voortbouwt op de werkzaamheden en resultaten van het project Voorst onder de Loep met als uitgangspunten integraal en preventief werken en werken vanuit de leefwereld van de inwoners in plaats van vanuit de systeemwereld.

2. **Thema Gezondheid**

De landelijke nota Volksgezondheid 2020-2024 stuurt aan op concreet beleid over alle domeinen heen (Health in All Policies – in goed Nederlands). De ambities van Voorst zijn in overeenstemming hiermee: ‘gezondheid op de agenda van alle beleidsterreinen’.

De kadernota heeft de ambitie de sociale en fysieke leefomgeving te integreren in het gezondheidsbeleid: burgers moeten meer regie krijgen in deze domeinen.

\* De nieuwe omgevingswet biedt hiervoor goede uitgangspunten. Wij zijn benieuwd naar de hieruit voortvloeiende voorstellen voor burgerparticipatie en hoe deze worden opgenomen in de kadernota.

\* Bij het onderdeel preventie wordt het beleid ten aanzien van drugsgebruik niet genoemd, noch partners die bij het gemeentelijk beleid eventueel een rol zouden kunnen spelen.

3. **Thema Leefbaarheid**

In de nota wordt ingezet op verdere vergroting van de leefbaarheid van de gemeente door versterking van de sociale cohesie, waarbij de verschillende dorpen en wijken centraal staan in het beleid.

Co-creatie, de doe-democratie, wordt in de nota als basis genoemd voor het betrekken van de inwoners.

Dorpsvisies, dorpsplannen, dorpsbudgetten worden als instrumenten nagestreefd. De dorpscontactpersonen en dorpsbelangenorganisaties krijgen onderscheidenlijke rollen hierbij.

Naar onze mening is dit een prachtig beeld waarnaar gestreefd wordt. De vraag is hoe deze vorm van burgerparticipatie geborgd kan worden. Het kan niet zo zijn dat een kleine groep bepalend wordt voor sociaal en fysiek welzijn in het algemeen.

\* Hoe wordt een brede participatie geborgd?

Het enthousiasme voor dit nieuwe beleid wordt echter, o.i. nodeloos, beperkt door de opmerking dat er slechts twee dorpsvisietrajecten per jaar bezig mogen zijn. Inzetten op zo'n vernieuwend beleid moet o.i. hand-in-hand te gaan met een wijziging in de cultuur van de ambtelijke organisatie.

\* Gezien het ingrijpende karakter en het grote belang van het voorgestelde beleid, moet er een duidelijk beeld komen van de rol en bevoegdheden van de dorpscontactpersonen en de dorpsbelangenorganisaties. Dit is ook nodig voor het werven en vasthouden van geïnteresseerde vrijwilligers.

#### **4. Thema Meedoen**

Het signaleren van eenzaamheid is belangrijk voor betrokkenen, maar ook voor de omgeving. Sociale cohesie kan daardoor verbeterd worden, zowel op individueel niveau, als op het niveau van dorp of wijk.

\* Hoe kan eenzaamheid gesignaleerd en bestreden worden? Op dit moment wordt het signaleren als 'lastig' ervaren. De aangedragen voorstellen zijn nog beperkt. Naar onze mening moeten pogingen en pilots worden ontwikkeld op zo kort mogelijk termijn. Te denken valt bijvoorbeeld aan een duidelijke rol voor dorps-contactpersonen (wekelijks spreekuur, informele meldingen) en ouderenbonden en zorgverleners.

\* Voor het signaleren van stille armoede geldt ook dat meer structurele aandacht voor moet komen.

\* Inburgering van statushouders is van groot belang voor betrokkenen en voor onze dorpsgemeenschap. Vanuit de gemeentelijke verantwoordelijkheid moet er o.i. actiever worden gestuurd en geholpen. Samenwerking met alle bedrijven en instanties moet nagestreefd worden.

\* Ook vanuit de gemeente moet er een 'warme', concrete belangstelling zijn. Het voorstel om pas vanaf 1 juli 2021 de inburgeringsroute van de statushouders te monitoren, vinden wij ondermaats en niet als grote betrokkenheid overkomen.

\* In de nota wordt opgemerkt dat de uitvoering van de participatiewet tot dusver nog maar weinig resultaat heeft opgeleverd. Dit ondanks goede contacten met het lokale bedrijfsleven. Wat is de oorzaak van dit tegenvallende resultaat. Welke mogelijkheden zijn er om het tij te keren?

#### **5. Thema Leren en Ontwikkelen**

De zorg voor passend onderwijs vindt plaats onder regie van de gemeente. De gemeente heeft de ambitie om te zorgen voor een juiste onderwijsplek voor alle kinderen.

\* De samenwerkingsverbanden passend onderwijs spelen een belangrijke rol. Is er in de afgelopen jaren een goede en sluitende samenwerking ontstaan tussen alle betrokken instanties? Wat is de invloed van de gemeente op de besluitvorming van de samenwerkingsverbanden?

#### **6. Thema Zorg en Zelfredzaamheid**

Voor de individuele inwoner is de eigen kracht, regie, bij hulpvragen heel belangrijk.

Eenvoudige en snelle toegankelijkheid van de dienstverlening, één integrale toegang tot het Sociaal Domein, maakt dat de inwoners zich gesterkt voelen in hun vraag om hulp.

\* Onafhankelijk cliëntondersteuning is van groot belang, zowel voor de cliënt als voor de afhandeling van de hulpvraag en zou standaard moeten worden ingezet.

\* Het is aan te bevelen het mogelijk te maken de dorpen/wijken een rol te geven in het traject van hulpvraag naar zorgverlening in de vorm van regelmatige voorlichting, informatie-uren of spreekuren. Is dit mogelijk een rol voor dorpscontactpersonen en/of praktijkondersteuners?

\* Mantelzorg is wijd verbreid. Helaas is respijtzorg, de mogelijkheid voor een mantelzorger om voor een korte tijd de zorg door iemand anders te laten overnemen, nauwelijks bestaand. Een goede organisatie hiervan is onontbeerlijk. De voorstellen in de Nota achten wij onvoldoende.

De mogelijkheid van respijtzorg moet breder bekend worden. De vraag ernaar zal ongetwijfeld toenemen in de komende jaren.

Voor de zgn. jonge mantelzorger geldt dat ontspanning, gezinsgerichte ondersteuning en eventueel respijtzorg ruim mogelijk moet zijn.

\* Gezien de demografische ontwikkeling, is een gericht onderzoek naar en uitvoering van een plan voor de ouderenzorg en -huisvesting urgent. Ook hier moet een nauwe samenwerking ontstaan tussen het sociaal en fysiek domein.

#### ***Uitvoeringsaspecten***

Het vervullen van de ambities in deze nota vergt overtuiging van alle betrokken partners en regie op de dagelijkse uitvoering.

\* Zoals gesteld in de nota is een duidelijke vertaling nodig van de ambities naar hen die de uitvoering ter hand nemen en daar verantwoordelijk voor zijn. Op welke wijze zal dit gebeuren, zodanig dat het enthousiasme voor de uitvoering van het voorgestane beleid verinnerlijkt wordt door de partners in de uitvoering?

In de Nota wordt terecht veel aandacht besteed aan monitoring. Meten is weten en maakt zelfreflectie mogelijk.

\* De vraag is hoe de resultaten van monitoring en de eventuele bijstelling van het beleid bespreekbaar worden voor de burger. Wij pleiten voor een heldere terugkoppeling naar betrokkenen, partners en bestuurders. Wij pleiten voor een samenhangende, inhoudelijke rapportage over de uitvoering en de resultaten van het gevoerde en eventueel aangepaste beleid.

Tot een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,

Fred W. van der Vegte,  
Voorzitter

Harrie G. M. Mulder,  
Secretaris